

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) *(Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)*

Inleiding algemeen

De Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus 'VLB' behartigt de fiscaal/juridische en bedrijfskundige belangen voor haar vier leden: ABAB, Alfa, Countus en Flynth. De leden verlenen diensten aan 70% van de agrarische ondernemers in Nederland op gebied van accountancy, belastingen en bedrijfsadvies.

De VLB heeft twee vaksecties, de Vaksectie Agro Bedrijfskunde en de Vaksectie Recht.

Achtereenvolgens zijn opgenomen de reacties van de Vaksectie Agro Bedrijfskunde en de Vaksectie Recht van zowel juristen als fiscalisten op het concept van de Maatregel Gerichte Aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2).

Reactie VLB, namens de Vaksectie Agro Bedrijfskunde

Binnen de Vaksectie Agro bedrijfskunde (hierna de vaksectie) staat de belangenbehartiging op het terrein van agro bedrijfskunde centraal.

De vaksectie bepaalt de kaders waarbinnen de leden hun agrarische ondernemers adviseren, zo ook over bedrijfsbeëindiging. Om die reden reageert de vaksectie op de voorgestelde MGA-2. In de reactie neemt de vaksectie mee de ervaring die is opgedaan met de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv).

1. Algemene reactie

- De vaksectie vindt dat er een juridische oplossing noodzakelijk is omdat het land op slot zit. De overheid lijkt de oplossing nu te zoeken in de opkoop van agrarische bedrijven. Volgens de vaksectie is dit dus niet het antwoord op de vraag wat het beste is voor de natuur en voor de agrarische sector, maar op welke manier de overheid de woningbouw, wegenaanleg en industrie weer van het slot af kan krijgen.
De vaksectie voorziet dat de door de overheid gekozen oplossing voor een juridisch probleem niet zal werken en de zal leiden tot een toename van procedures. Procedures die ook door boeren gevoerd zullen gaan worden, die jaren gaan duren en dus niet zullen bijdragen aan een beoogde oplossing op korte termijn. De vaksectie bepleit dat er duidelijkheid komt. Daarvoor behoeft de overheid twee stappen te zetten :
Stap 1: Wat moet de agrarische sector doen om andere sectoren van het slot af te halen en
Stap 2: Wat gaat de agrarische sector doen om de natuur te verbeteren.
De vaksectie is van mening dat innovatie daar *wel* een belangrijke rol in moet hebben. Juist omdat de veehouderij met technische oplossingen een groot handelingsperspectief heeft. Hier voegt de vaksectie aan toe dat er momenteel weinig stimulering is tot nieuwe technische oplossingen.
- De productierechten worden vergoed voor enkele veehouderijsectoren voor 85% en niet voor 100%. Dit geldt ook voor een 'verplaatser' waardoor deze agrarische ondernemer 15% van zijn productierechten verliest. De vaksectie geeft aan dat dit verlies aan productierechten gevolgen heeft voor de financierbaarheid van de verplaatsing.
- De vaksectie bepleit om in de regeling ruimte te maken voor 'gedeeltelijke afbouw'. Denk hierbij aan een bedrijf dat overgaat naar een biologische bedrijfsvoering in combinatie met stalaanpassingen. Een vermindering van uitstoot tot 75% is dan haalbaar, echter de agrarische ondernemer kan voor die 75% niet deelnemen aan deze regeling.
- Bij toepassing van de MGA-1 regeling voor piekbelasters, met een drempelwaarde van gemiddeld 2 mol, moet de Aankoop-Calculator worden toegepast. De ervaring van de vaksectie is dat de Aankoop Calculator geen goede tool is. Dit omdat het gemiddelde lager wordt als er veel Natura2000-gebieden binnen 10 kilometer liggen. In de MGA-2 regeling wordt de vaste drempelwaarde van 2 mol (gemiddeld) losgelaten en komt er een waarde per gebied. De vaksectie vindt dit een verbetering, maar bepleit om de werking van de Aankoop Calculator nogmaals in heroverweging te nemen.
- Aangegeven wordt dat 100% van de waarde wordt vergoed. Hierbij wordt uitgegaan van de getaxeerde waarde met een normtabel, afhankelijk van onder meer de leeftijd van de bedrijfsgebouwen en de m2. De vaksectie vindt dat hierbij niet of onvoldoende rekening wordt gehouden met het verdienvermogen van het bedrijf. Om van een 100% vergoeding te kunnen spreken zou dit aspect wel meegenomen moeten worden. De vaksectie wijst op bedrijven met

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2)
(Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)

- oude stallen die intern compleet gemoderniseerd zijn (vaak met geleend geld), bij die bedrijven resulteert toepassing van de normtabel tot een te lage vergoeding. Dit blijkt ook uit de verhouding van de waarde ten opzichte van de verdien capaciteit.
- Gesproken wordt over een rangschikking op kostenefficiëntie, waarbij voorrang bij toewijzing voor bedrijven met het laagste subsidiebedrag per mol stikstofreductie, met een plafond per sector. De vaksectie stelt vast dat hierdoor ondernemers met een lagere rangschikking die voor de regeling willen opteren, afhankelijk zijn van andere aanvragers. Dit heeft voor deze ondernemers onduidelijkheid en onzekerheid tot gevolg over deelname aan de regeling.
- Aangrijpingspunt voor de regeling is stikstofdepositie van individuele veehouderijlocaties op overbelaste Natura2000-gebieden in Nederland. Gebruik wordt gemaakt van het Aerius-model, waarbij aantal en soort dieren en gebruikte huisvestingssystemen belangrijke uitgangspunten zijn. De vaksectie vraagt zich af hoe in dit verband wordt omgegaan met nieuwe inzichten in de effecten van verschillende huisvestingssystemen en mate van uitstoot.
- Gesproken wordt over een uitzondering van de sloopverplichting, waarbij de gehandhaafde productiecapaciteit (oppervlakte) niet meetelt in de berekening van het waardeverlies. De vaksectie merkt op dat dit in de praktijk een fikse beperking van de (benodigde) subsidiebijdrage tot gevolg kan hebben. Dit speelt in een situatie waarin een gebouw blijft staan en verandert van 'functie stal' naar bijvoorbeeld 'functie caravanstalling' met een veel lagere verdien capaciteit.
- De subsidie wordt gebaseerd op 100% van de vastgestelde verkoopwaarde. De vaksectie merkt op dat zeer onzeker is, in hoeverre dit onder de huidige marktomstandigheden (geven de hoge inflatie en stijgende grondprijzen) wordt gerealiseerd. Dit plaatst vraagtekens bij de beoogde aantrekkelijkheid van de regeling.
- Voor de activiteiten die op een locatie worden toegestaan en eventuele wijzigingen hierin, is de ondernemer afhankelijk van provinciaal en gemeentelijk beleid. In relatie tot flankerend beleid, wordt de termijn voor het aanpassen van de omgevingsvergunning verlengd naar 6 maanden (ten opzichte van de termijn van 8 weken, zoals deze gold bij de beëindigingsregeling voor varkenshouderij, Srv). De vaksectie heeft de ervaring dat soms een langere termijn nodig is. Deze voorwaarde geeft onzekerheid voor de ondernemer en kan de keuze om deel te nemen aan de regeling in negatieve zin beïnvloeden.

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) (Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)

Reactie VLB – Vaksectie Recht, namens de juristen

Inleiding

De MGA-2 en de Subsidieregeling Landelijke beëindiging veehouderijlocaties voor stikstofreductie (LBV) hangen nauw met elkaar samen. De VLB bespreekt de concepten ervan afzonderlijk, maar wel in onderling verband. Hoofddlijn is het streven naar maximale duidelijkheid en minimale drempels voor de deelnemende veehouders.

Algemeen

De MGA-2 biedt de Provincies budget voor een 2^e tranche van de Regeling provinciale aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden (Rpav). De Rpav heeft, net als de LBV, als doel een stikstofreductie te bereiken, in het bijzonder van 'piekbelasters' in de nabijheid van Natura2000-gebieden.

De MGA-2 gaat uit van een gebiedsgerichte toepassing van de Rpav en het gericht benaderen van veehouders voor een overeenkomst tot het staken van hun emissieveroorzakende activiteiten. De MGA-2 is dan in de opvatting van de VLB het eerste c.q. belangrijkste instrument en de LBV sluit daarbij aan.

Onvoldoende duidelijk is echter hoe de LBV aansluit bij de Rpav. Er zijn verschillen tussen beide regelingen, maar onduidelijk is wat de relatie is tussen die verschillen en het beoogde effect. Bijvoorbeeld: de beperking voor deelnemers in het houden van dieren op een andere locatie. Doel van de LBV is het uit de markt halen van veehouderijlocaties en het verminderen van emissie uit bronnen waarvoor de Rpav niet geldt. De VLB bepleit een betere afstemming. Zie verder hierna.

Duidelijk is dat het beëindigen van veehouderij nabij een Natura2000-gebied een positief effect heeft op de instandhouding van de kwetsbare natuur. Maar de VLB meent dat het niet de (enige) oplossing voor de stikstofproblematiek biedt. Eerste prioriteit zou moeten zijn het uitvoeren van de beheerplannen voor elk van de Natura2000-gebieden. Deze geven concreet aan wat nodig of dienstbaar is aan de instandhouding.

Daarnaast is van groot belang dat er perspectief is voor degenen die niet beëindigen. Met name door het legaliseren van 'PAS-melders' en het toepassen van 'extern salderen'.

Doelgroep

De MGA-2 is gericht op verlaging van de stikstofdepositie in de aangewezen Natura2000-gebieden. De doelgroep wordt aangeduid als 'veehouderij', waarmee een 'onderneming' wordt bedoeld. De VLB verzoekt om een verduidelijking dat het om de ondernemers gaat in de betreffende onderneming. Niet alleen omdat de stikstofproblematiek en de aanpak ervan grote impact heeft op die ondernemers, maar ook omdat er groot verschil kan zijn in de positie van de verschillende natuurlijke personen die werkzaam zijn in de onderneming. Zie hieronder. En ook om meer duidelijkheid te geven over de te sluiten overeenkomst, met name in situaties dat de onderneming de rechtsvorm van een BV, maatschap, VOF of CV heeft. De formulering dat het een onderneming betreft die de overeenkomst sluit kan de indruk wekken dat alleen de rechtspersoon of het samenwerkingsverband, zoals geregistreerd in het handelsregister, rechten en plichten heeft. Dit is een verkeerde voorstelling van zaken. Alle tot een samenwerkingsverband behorende ondernemers zullen unaniem moeten beslissen om tot verkoop in het kader van de Rpav over te gaan.

Op zich is positief dat elke veehouder aan de MGA-2 kan meedoen. Er is immers geen verschil in de aard of het effect van depositie tussen emissiebronnen met verschillende diersoorten. De VLB ziet echter onvoldoende reden dat de LBV uitsluitend geldt voor veehouders met productierechten als bedoeld in de Meststoffenwet.

Voor deelname geldt een minimumeis ten aanzien van berekende depositie. De MGA-2 gaat daarbij uit van het gemiddelde aantal dieren in 2021. Het zou naar onze mening ook mogelijk moeten zijn om een ander jaar te kiezen, bijvoorbeeld 2019, 2020 of 2022.

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) (Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)

Te sluiten overeenkomsten

Doel van de MGA-2 is dat er overeenkomsten tot stand komen tussen de Provincie en een of meer personen, handelend voor zichzelf en eventueel als bevoegd bestuurder van een rechtspersoon of vertegenwoordiger van een aantal vennoten/maten die een veehouderij exploiteren.

Een model van een dergelijke overeenkomst is helaas niet beschikbaar. De VLB kan dus niet in algemene zin commentaar geven op de inhoud daarvan.

Duidelijk is wel dat de overeenkomst meerdere onderdelen kan omvatten. Het kan een koopovereenkomst inhouden voor gebouwen, ondergrond en aanhorigheden en/of gronden. Of (slechts) een sloopovereenkomst voor stallen. Daarnaast kunnen er verplichtingen zijn die samenhangen met het feitelijk en definitief staken van de emissieveroorzakende activiteiten.

De VLB merkt daarbij op dat degenen die feitelijk de dieren houden niet allen dezelfde verplichtingen hoeven te dragen uit de overeenkomst. Zo is denkbaar dat de eigenaar van het onroerend goed niet deelneemt aan de exploitatie. Bijvoorbeeld bij verpachting of erfpacht, of als de exploitatie plaatsvindt in samenwerkingsverband (maatschap of vof) van een ouder en een kind terwijl ook de andere ouder/niet ondernemer mede-eigenaar is. Ook de tenaamstelling van een vergunning of van productierechten hoeft niet overeen te komen met het eigendomsrecht. De VLB bepleit dus dat de basisovereenkomst ('koopovereenkomst') wordt gesloten door alle belanghebbenden, maar dat per onderdeel in een afzonderlijke overeenkomst ('uitvoeringsovereenkomst') wordt vastgelegd wie tot welke actie verplicht is en onder welke voorwaarden er recht op een vergoeding is.

Ter uitvoering van de koopovereenkomst zouden er uitvoeringsovereenkomsten kunnen zijn:

- voor verkoop van onroerend goed, of sloop van gebouwen en/of wijziging van bestemming: met de eigenaar, zakelijk gerechtigde en/of pachter;
- voor afstand doen van vergunningen en productierechten: met de houder en eventuele andere gerechtigden;
- voor het afvoeren van dieren en mest: met de bevoegde ondernemers/bestuurder(s) van de onderneming conform handelsregister.

Indien niettemin toch alle afspraken in één overeenkomst worden vastgelegd dient wel duidelijk te zijn wie welke rechten en plichten draagt en in welke hoedanigheid hij of zij partij is binnen deze overeenkomst.

Termijnen

De MGA-2 bevat enkele termijnen voor het uitvoeren van de verplichtingen.

De VLB bepleit enige soepelheid daarin of het opnemen van een hardheidsclausule. Dit omdat het intrekken van vergunningen relatief veel tijd kan kosten, wat ook geldt voor het slopen van gebouwen, hetgeen uiteraard het sluitstuk van het stakingsproces is.

Vrijwilligheid

Uitgangspunt van de MGA-2 is vrijwillige deelname. Dat is in beginsel een belangrijk principe bij het aangaan van een overeenkomst. Helaas is dit niet vrijblijvend en staat die vrijwilligheid onder druk door de aanzegging dat zo nodig dwang zal worden toegepast. Die dwang kan naast het onteigenen van de onroerende zaken van de veehouderij, het inleveren van de productierechten bestaan uit het wijzigen van de bestemming en/of het intrekken van vergunningen.

De VLB bepleit dat bij toepassing van de MGA-2 (en LBV) dezelfde werkwijze wordt toegepast als bij onteigening. Dat de overeenkomst gezien wordt als 'minnelijke verwerving' ter voorkoming van onteigening.

Bij onteigening wordt de schadevergoeding berekend uitgaande van algehele of gedeeltelijke liquidatie van de onderneming dan wel reconstructie c.q. hervestiging.

De VLB bepleit dat deze opties open staan bij elke deelname aan de beëindigingsregeling. Dat houdt in dat iedere deelnemer in principe de mogelijkheid moet hebben om te kiezen voor hervestiging. Zie hieronder.

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) *(Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)*

De VLB bepleit verder dat de Provincie bij het benaderen van de veehouder ook concreet aangeeft dat dwang nodig zal kunnen zijn in het belang van de natuurwaarden. De veehouder weet dan wat zijn positie is ten opzichte van de Provincie. We merken op dat uit de beheerplannen van Natura2000-gebieden op zich nog niet is af te leiden waar dwang noodzakelijk is.

Mogelijkheid tot hervestiging

De VLB meent dat hervestiging van veehouderij in elk geval mogelijk zou moeten zijn voor degene die wel betrokken is in de exploitatie van de te beëindigen locatie, maar niet als eigenaar, zakelijk gerechtigde of pachter. Bijvoorbeeld het kind in maatschap met de ouders die alleen het genot van de onroerende zaken hebben ingebracht. Dat kind is immers slechts indirect partij bij verkoop of sloop.

De VLB ziet geen bezwaar als elke deelnemer indien hij dat wenst het bedrijf elders zou kunnen voortzetten. Integendeel, dat kan de beslissing om een locatie te beëindigen juist vergemakkelijken. In een onteigeningstraject is hervestiging één van de opties. Hierbij merken wij op dat het vergoeden van kosten voor verplaatsing van gebouwen geen staatssteun is volgens de Richtsnoeren van de Europese Commissie.

Veehouders met of zonder productierecht

De MGA-2 biedt in beginsel de mogelijkheid voor hervestiging van het bedrijf op een andere locatie, als het dieren betreft met een productierecht zoals bedoeld in de Meststoffenwet. Maar als een veehouder van die mogelijkheid gebruik maakt, wat is dan de onderbouwing dat hij eerst op de beëindigde locatie productierechten moeten afstaan en vervolgens ze weer moet aankopen voor de andere locatie? De VLB stelt voor die drempel weg te nemen door de verplichting bedoeld in artikel 6 lid 2 sub b te schrappen. En ook de voorwaarde dat minstens 80% van het benodigde productierecht feitelijk beschikbaar is (artikel 4 sub c van de MGA-2) kan dan vervallen.

Een veehouder zonder productierechten heeft de mogelijkheid om te schakelen, waartegenover een varkens-, pluimvee- of melkveehouder die mogelijkheid niet heeft. De VLB bepleit deze ongelijkheid te voorkomen en hervestiging in het algemeen toe te staan.

In het verlengde daarvan ziet de VLB nut en noodzaak niet van toepassing van de LBV op uitsluitend veehouders met productierecht, en van het verbod voor hen om elders de betreffende diersoorten te gaan houden. De VLB bepleit voor MGA-2 en LBV dezelfde lijn te kiezen.

Ter ondersteuning hiervan merkt de VLB op dat het verminderen van het aantal stuks pluimvee, varkens en melkrundvee op nationaal niveau niet het eigenlijke doel van de MGA-2 is. Dit ook gezien het feit dat de verwachte excretie in 2022 van deze (en andere) diersoorten ruim onder de nationale plafonds ligt. Zie de Kamerbrief van de minister van LNV van 18 mei jl. (DGA-PAV/22198740).

Het vinden van een locatie voor verplaatsing is overigens allesbehalve eenvoudig. Dat onderstreept het belang van het kunnen toepassen van extern salderen en emissie-arme huisvestingsystemen. Hierbij zijn er voldoende waarborgen dat zowel de emissie per saldo afneemt als ook de kritische depositiewaarden worden gerespecteerd.

Zou er een dwingende reden zijn om het verbod op hervestiging van de veehouderij te handhaven dan bepleit de VLB om dat te beperken tot 5 jaar.

Meerdere locaties

De VLB vraagt ten slotte aandacht voor de positie van de veehouder die meerdere locaties beheert. Denkbaar is dat de provincie hem niet voor elke locatie benadert of dat een van de locaties niet voldoet aan de criteria. Dat kan een belemmering zijn voor het sluiten van een overeenkomst voor

een locatie die wel voldoet, namelijk als na beëindiging van de veehouderij op die locatie een niet rendabel bedrijf resteert.

De VLB bepleit dat het dan toch mogelijk is voor alle locaties aan de MGA-2 mee te doen. Of in zo'n geval de LBV aanvullend in te zetten.

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) (Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)

Reactie VLB – Vaksectie Recht, namens de fiscalisten

Inleiding

De Regeling provinciale aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (hierna: Maatregel Gerichte Aanpak kortweg: MGA-2) is een regeling die specifiek is gericht op het behalen van de doelstellingen die aan de Nederlandse overheid zijn opgelegd in het kader van Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Verdrag van Parijs.

Voorafgaand aan de publicatie van het concept MGA-2 dat ter consultatie is voorgelegd, heeft de Minister voor Natuur en Stikstof in haar brief van 1 april 2022¹ gesteld dat als een minnelijke aankoop door de provincie te weinig oplevert, zij dwingendere maatregelen zoals onteigening in zal zetten.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten geeft de VLB de wetgever in overweging om bij een aankoop van de provincie die in het kader van deze regeling plaatsvindt, in fiscale zin artikel 3.54 twaalfde lid letter a of b Wet inkomstenbelasting van toepassing te verklaren. Derhalve adviseert de VLB om in een fiscale paragraaf bij deze regeling uitdrukkelijk een dergelijke aanwijzing in de toelichting bij de regeling op te nemen. Hoewel de regeling MGA-2 op bepaalde punten afwijkt van de subsidieregeling Landelijke beëindiging veehouderijlocaties voor stikstofreductie, is de doelstelling van beide regelingen vergelijkbaar.

Overheidsingrijpen in de zin van artikel 3.54 twaalfde lid onderdeel a en b Wet IB 2001

Bij bestudering van de regeling sluit in het bijzonder artikel 3.54 twaalfde lid onderdeel b Wet IB 2001 aan bij hetgeen er in dagelijkse praktijk gebeurt. De reden voor de provincie om tot aankoop over te gaan is immers gericht op de ruimtelijke ordening, natuur en milieu. Besluiten met betrekking tot veehouderijen door de landelijke overheid, de provincie c.q. gemeenten met betrekking tot gebieden in een straal van 25 kilometer rondom Natura 2000-gebieden zijn immers ingegeven door het feit dat de stikstofdepositie in deze gebieden moet worden ingeperkt.

Op basis van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden rondom Natura 2000 gebieden regelmatig besluiten genomen om de stikstofdepositie in te perken teneinde overbelasting te voorkomen. Dergelijke besluiten zijn van invloed op de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij. Een dergelijke uitleg sluit ook aan bij de uitleg van het begrip overheidsingrijpen in paragraaf 6: Vormen van overheidsingrijpen in het Verzamelbesluit inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, herinvesteringsreserve medio oktober 2015.

Hierin wordt gesteld dat, gelet op de beoogde verruiming van het begrip overheidsingrijpen, er geen reden is om de begrippen ruimtelijke ordening, natuur of milieu beperkt uit te leggen. Naast de in besluit genoemde besluiten inzake ruimtelijke ordening, natuur of het milieu, kunnen ook tal van andere besluiten en (sanerings-)regelingen onder die omschrijving worden gerangschikt.

Door bij de invoering van de MGA-2 duidelijkheid te verschaffen met betrekking tot de fiscale aspecten van een verkoop aan de provincie, wordt voor veehouders één van de bezwaren om met de provincie tot overeenstemming te komen over de verkoop van de bedrijfsgebouwen en de inlevering van productierechten, weggenomen.

Anderzijds zou er ook voor gekozen kunnen worden om deelname aan de MGA-2 aan te laten sluiten bij artikel 3.54 twaalfde lid onderdeel a Wet IB 2001: 'de redelijke verwachting dat de bedrijfslocatie op termijn gezien de stringente regelgeving wordt opgekocht door een publiekrechtelijke rechtspersoon.' Uitgaande van de doelstelling van de regeling en uitspraken van de Minister van Natuur en Stikstof past een dergelijke uitleg in de lijn die de veehouder mag verwachten.

De toepassing van artikel 3.54 twaalfde lid c Wet IB is in eerste instantie niet aan de orde. Dit zou echter anders zijn als de regeling evenals de Landelijke regeling beëindiging veehouderij aangemerkt wordt als overheidsingrijpen en de regeling derhalve zou worden opgenomen in artikel 12a Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001.

¹ Hoofdpijnen van de gecombineerde aanpak van natuur, water en klimaat in het landelijk gebied, en van het bredere stikstofbeleid

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) *(Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)*

Gedeeltelijke staking en toepassing herinvesteringsreserve

Gemengde bedrijven binnen de agrarische sector bestaan veelal uit veehouderij- en akkerbouw. Indien gemengde bedrijven een bedrijfstak afstoten, dan kan men in beginsel geen nieuwe bedrijfstak meer opstarten naast de nog bestaande activiteit. Bij het opstarten van een nieuwe bedrijfstak wordt in de ondernemings sfeer in de inkomstenbelasting immers de ondernemingsgrens overschreden.

Artikel 3.64 Wet IB geldt niet bij een gedeeltelijke staking van een onderneming. Dit houdt in dat het voor bepaalde groepen van veehouders onmogelijk is om bedrijfsactiviteiten buiten de veehouderij te ontplooiën. De staatssecretaris heeft weliswaar goedgekeurd dat het afstoten van een bedrijfstak niet tot een gedeeltelijke staking hoeft te leiden, maar stelt daarbij wel de voorwaarde dat er in een reeds bestaande bedrijfstak dient te worden geherinvesteerd. In de opvatting van de VLB werkt dit contraproductief in de uitvoering van de regeling die thans voorligt. Dit knelpunt is in een eerdere fase in de politiek aan de orde gesteld hetgeen heeft geleid tot de motie Stoffer².

Aankoop landbouwgronden

In de regeling is opgenomen dat de provincie ook de landbouwgronden van de betreffende ondernemer koopt. Dit kan in een aantal situaties tot een naheffing van overdrachtsbelasting leiden bij de zittende ondernemer of eventueel zijn voorganger, indien bij de aankoop een beroep is gedaan op de toepassing van artikel 15 eerste lid onderdeel q WBR. De vrijstelling wordt hier verleend onder voorwaarde dat de exploitatie van de landbouwgrond gedurende 10 jaar in een landbouwbedrijf wordt voortgezet. In afwijking daarvan blijft de vrijstelling ook van kracht indien de grond in het kader van overheidsbeleid aan de landbouw wordt onttrokken ten behoeve van ontwikkeling en instandhouding van natuur en landschap.

De VLB adviseert u om in de toelichting van de regeling op te nemen dat de grond die door de provincie wordt aangekocht in beginsel is bedoeld voor gebruik als ruilgrond met betrekking tot transacties bij andere agrarische bedrijven dan wel de ontwikkeling en instandhouding van natuur en landschap. Op deze wijze wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 15 eerste lid onderdeel q WBR.

Anderzijds zou de sector ook voldoende zijn geïnformeerd indien bij de toepassing van artikel 15 eerste lid onderdeel c WBR de voornoemde naheffingstermijn van 10 jaar terzijde wordt geschoven.

Aankoop landbouwgronden van pachtbedrijven

Ondernemers op pachtbedrijven komen bij toepassing van de regeling in een lastig parket als de verpachter zijn pachtlocatie wil verkopen. Indien sprake is van overheidsingrijpen heeft de pachter onder omstandigheden de mogelijkheid om de vergoeding voor de afstand van zijn pachtrecht onder de herinvesteringsreserve te brengen. Die mogelijkheid ontbreekt als er bij verkoop aan de provincie op basis van de MGA tweede tranche geen sprake is van overheidsingrijpen.

Samenvattend

De VLB geeft in overweging om bij de toelichting op de regeling een fiscale paragraaf op te nemen waarin bovengenoemde aspecten worden benoemd.

² Motie Stoffer: Kamerstuk 35927 nr. 87 vergaderjaar 2020/2021 alsmede de appreciatiebrief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 17 november 2021 kenmerk 2021-0000231677

Bedrijfskundige, juridische en fiscale kanttekeningen bij de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2) (Reactie [VLB](#) in verband met consultatie ten aanzien van bovengenoemde regeling)

Vraag 2 van 6 : Gerichte benadering

Provincies geven via een gerichte benadering uitvoering aan de regeling. Veehouderijbedrijven worden hiervoor actief en selectief benaderd, zoveel mogelijk gekoppeld aan de provinciale gebiedsgerichte aanpak. Wat is hierover uw mening?

Reactie:

De VLB stelt vast dat de 'gerichte benadering' veehouderij breed' is en geeft de wetgever in overweging een segmentatie in de benadering toe passen. De vaksectie verwacht daar een positiever resultaat van. De VLB denkt daarbij aan segmentatie ten aanzien van bedrijfsopvolging (wel / geen), toekomstperspectief (meer/minder), leeftijd stal (nieuw/oud), plannen voor bedrijfsontwikkeling of verplaatsing.

Vraag 3 van 6: Verbreding naar alle veehouderij sectoren

De MGA-2 staat (anders dan de LBV) open voor op alle veehouderijsectoren, dus ook diercategorieën zonder productierecht (waaronder kalveren, geiten en konijnen). Wat is hierover uw mening?

Reactie:

De VLB ondersteunt de insteek om alle veehouderijsectoren te betrekken omdat daardoor meer "stikstof-winst" behaald kan worden.

Vraag 4 van 6: Ruimte voor start nieuwe veehouderijactiviteiten

Een veehouder/ondernemer die met de MGA-2 een locatie heeft beëindigd, mag (anders dan in de eerste tranche) onder voorwaarden elders weer vee gaan houden. Dit kan alleen voor het houden van dieren met productierecht (varkens, pluimvee, melkvee). Wat is hierover uw mening?

Reactie:

De VLB stelt vast dat dit een beperking van de VLB regeling is en voorziet dat dit de deelname aan de regeling zal verminderen. De vaksectie ervaart dat de meeste ondernemers in de agrarische sector sterk verbonden zijn aan de sector waar ze werkzaam zijn. Als de agrarische ondernemer zijn bedrijf wil verplaatsen dan heeft hij een sterke voorkeur om binnen dezelfde sector het bedrijf voort te zetten. Een kalverhouder of geitenhouder bijvoorbeeld, zal niet snel aan de regeling deel gaan nemen omdat hij op een andere locatie geen vleeskalveren of geiten mag houden. Dit mede omdat de ondernemer specifieke kennis heeft van zijn branche. De VLB merkt op dat deze ondernemer echter wel een substantiële bijdrage zou kunnen leveren aan het verlagen van stikstofdepositie.

Vraag 5 van 6 Flankerend beleid:

Stoppen met een bedrijf is een ingrijpend besluit voor elke agrarische ondernemer en zijn of haar omgeving. Daarbij spelen financiële, sociale en emotionele overwegingen een belangrijke rol. Is naar uw mening in gebiedsprocessen voldoende ruimte en ondersteuning voor de veehouder om af te wegen of het beëindigen van zijn of haar bedrijf, met hulp van deze regeling, een juiste keuze is? Is hier meer hulp bij gewenst?

Reactie:

De VLB voorziet dat de agrarische ondernemer alleen gaat bewegen als hij zekerheid heeft over de nieuwe situatie. Dat betekent dat de agrarische ondernemer vooraf inzicht wil hebben in de toekomstige financiële positie. Dit houdt ook in dat er vooraf duidelijkheid moet zijn over de fiscale gevolgen. Met die zekerheid zal hij het emotioneel beladen besluit moeten gaan nemen om zijn bedrijf te beëindigen. De ondernemer zal daar zijn eigen, hem vertrouwde adviseurs bij willen betrekken. De vaksectie voorziet dat de agrarische ondernemer daarbij geen steun zal zoeken bij voor hem onbekende personen. Het inrichten van een gebiedsproces zal al veel argwaan wekken.

Vraag 6 van 6: Communicatie over de regeling

Via welke media zou u bij voorkeur op de hoogte gehouden worden van de regeling en de uitvoering ervan?

Reactie:

De vaksectie zou bij voorkeur op de hoogte gehouden willen worden via de website van RVO, met een periodieke update van een vraag- en antwoordset.